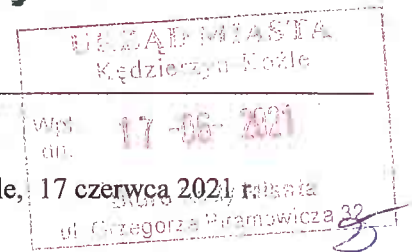

Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle

Or. 152.2.8.2019

Kędzierzyn-Koźle, 17 czerwca 2021 r. r. m. s. t.

Przewodniczący Rady Miasta
Kędzierzyn-Koźle

Dotyczy: stanu realizacji zawartego w uchwale nr XVIII/184/20 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 stycznia 2020 r. wniosku o podjęcie przez Prezydenta Miasta czynności prawnych, uzgodnień lub pozyskania opinii niezbędnych do realizacji przedmiotu petycji w sprawie wzniesienia dwóch tablic pamiątkowych.

Uzupełniając informację z dnia 12 października 2020 r. zawiadamiam, iż wobec treści stanowiska Instytutu Pamięci Narodowej wyrażonego w piśmie z dnia 10 czerwca 2021 r., mimo podjęcia przez Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle czynności postulowanych w uchwale nr XVIII/184/20 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie rozpatrzenia petycji w przedmiocie wzniesienia dwóch tablic pamiątkowych na terenie parku zabytkowego w osiedlu Sławięcice, nie pozyskano uzgodnień lub opinii niezbędnych do realizacji przedmiotu petycji.

W celu realizacji wniosku Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle w lutym 2020 r. wystąpił – zgodnie z właściwością rzeczową lub miejscową określoną w przepisach prawa - do:

- 1) Instytutu Pamięci Narodowej - o zaopiniowanie pod względem historycznym postulatu objęcia trwałym upamiętnieniem wydarzeń wskazanych w petycji;
- 2) Zarządu Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego – o wyrażenie zgody na postulowane w petycji wzniesienie dwóch tablic pamiątkowych na terenie stanowiącym własność Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego ;
- 3) Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - o wydanie wstępnej opinii w zakresie zaproponowanej formy upamiętnienia oraz jej lokalizacji, poprzedzającej ewentualny wniosek o pozwolenie na wykonywanie robót związanych z wniesieniem tablic pamiątkowych na terenie parku zabytkowego;
- 4) Rady Osiedla Sławięcice – o zaopiniowanie postulowanego trwałego upamiętnienia wydarzeń historycznych na obszarze osiedla Sławięcice.

2. Rada Osiedla Sławięcice w dniu 25 marca 2020 r. negatywnie zaopiniowała trwałe upamiętnienie wydarzeń wskazanych w petycji, motywując swoje stanowisko brakiem udokumentowania faktycznego ich wystąpienia. Zdaniem Rady Osiedla Sławięcice podejmowanie działań w kierunku postulowanego w petycji, trwałego upamiętnienia niepotwierdzonych historycznie wydarzeń, których proponowany opis stawia w niezasłużonym, niekorzystnym świetle przedwojennych właścicieli pałacu położonego w parku zabytkowym, może negatywnie wpłynąć na aktualnie bardzo dobre stosunki społeczności lokalnej miasta Kędzierzyn-Koźle z potomkami tych właścicieli, z których jeden otrzymał tytuł honorowego obywatela miasta.

3. Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w dniu 17 sierpnia 2020 r. poinformował, że nie ma przeciwskażeń do ustawienia pamiątkowych tablic w zabytkowym parku, zastrzeżeniem że:

- 1) ostateczne stanowisko zostanie wydane po przedstawieniu projektu tablic, zawierającego ich parametry techniczne, materiał, sposób mocowania oraz zdjęć, które będą na nich umieszczone;
- 2) niezbędne pozwolenie na prace prowadzone na terenie wpisanym do rejestru zabytków może zostać wydane za zgodą właściciela tego terenu (Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego).

4. Zarząd Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego w dniu 21 sierpnia 2020 r. powiadomił Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle, że wyrażenie zgody na postulowane wzniesienie dwóch tablic pamiątkowych na terenie zabytkowego parku w osiedlu Sławięcice uwarunkowane zostanie przedłożeniem pozytywnej opinii Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w zakresie zaproponowanej formy i lokalizacji upamiętnienia oraz pozytywnej zaopiniowania pod względem historycznym przez Instytut Pamięci Narodowej trwałego upamiętnienia wskazanych wydarzeń historycznych o ustalonych parametrach technicznych oraz określonej symbolice.

5. W dniu 15 czerwca 2021 r. wpłynęło, datowane na 10 czerwca 2021 r., stanowisko Naczelnika Oddziałowego Biura Upamiętnienia Walk i Męczeństwa Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu, zawierające informację o braku wystarczających historycznych materiałów źródłowych, które potwierdzałyby określone w petycji wydarzenia, stanowiących przesłankę do wydania przez ten organ pozytywnej opinii wobec proponowanego w petycji trwałego ich upamiętnienia (w załączniku kopia).

Ponieważ pozytywna opinia Instytutu Pamięci Narodowej stanowi konieczny warunek uzyskania zgody właściciela terenu, Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na postulowane wzniesienie dwóch tablic pamiątkowych na terenie zabytkowego parku w Sławięcicach, obecnie nie jest możliwe dokonanie przedmiotowego uzgodnienia.

Tym samym wniosek zawarty w uchwale nr XVIII/184/20 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie rozpatrzenia petycji w przedmiocie wzniesienia dwóch tablic pamiątkowych na terenie parku zabytkowego w osiedlu Sławięcice, aktualnie nie może zostać zrealizowany.

PREZYDENT MIASTA

Sabina Nowosielska

Sporządzono w 2 egzemplarzach:

- 1 egzemplarz dla adresata,
- 1 egzemplarz a/a.

Kopię otrzymują:

- a) kierownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle,
- b) petytor.

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

Oddziałowe Biuro Upamiętniania
Walk i Męczeństwa we Wrocławiu

Prezydent Miasta
Sabina Nowosielska
ul. Grzegorza Piramowicza 32
47-200 Kędzierzyn-Koźle

Pismo z dnia:

Nasz znak:

Data:

BUWWr-913-4(3)/21

Wrocław, 10 czerwca 2021 r.

Dotyczy: wzniesienia dwóch tablic pamiątkowych o charakterze trwałego upamiętnienia z III Powstaniem Śląskim.

Szanowna Pani Prezydent,

Mając na względzie art. 1 pkt 6 w nawiązaniu do art. 53k pkt 1 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. z 2021 r. poz. 177) odnieśliśmy się pozytywną opinią co do idei i treści tablicy memoratywnej na pomniku Powstańców Śląskich, położonym na placu Pamięci Rodła w Kędzierzynie-Koźlu, w setną rocznicę III Powstania Śląskiego. Została ona wyrażona w piśmie BUWWr-913-4(2)/21 z dnia 5 marca 2021 r.

Traktowaliśmy wykonanie upamiętnienia jako zakończenie inicjatywy. Odpowiadając na zgłaszaną mailowo potrzebę odniesienia się do pierwotnej, w naszym rozumieniu, inicjatywy usankcjonowanej Uchwałą nr XVIII/184/20 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 stycznia 2020 r. odnośnie trwałego upamiętnienia w obrębie parku w Sławięcicach (obecnie dzielnica Kędzierzyna-Koźla) dwóch wydarzeń historycznych, które według pomysłodawcy przedsięwzięcia pana Ryszarda Masalskiego miały swój sławięcicki epizod przedstawiamy poniższą analizę.

Pierwszym z wydarzeń miało być stacjonowanie w nieistniejącym obecnie pałacu w sławięcickim parku w maju 1921 r., polskiego oddziału powstańczego, mającego wyruszyć do III Powstania Śląskiego. W tym wypadku autor inicjatywy powoływał się na fotografię z epoki, która zdaje się być jedynym źródłem dokumentującym owo wydarzenie.

Drugą z upamiętnionych historii miał być fakt stacjonowania w ww. pałacu w Sławięcicach „niemieckiego sztabu”, który miał, według sugestii pomysłodawcy

upamiętnienia, kreować prowokacją gliwicką w końcu sierpnia 1939 r. Źródłem informacji, w tym wypadku, ma być artykuł redaktora Tomasza Kapicy pt. „Jak tajne komando ze Sławięcic rozpętało II wojnę światową (...)”, który ukazał się na łamach Nowej Trybuny Opolskiej oraz polski film fabularny z roku 1979 pt. „Operacja Himmler”.

Według wiedzy, przekazanej przez pracownika Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle w czasie wizji lokalnej, pomysłodawca upamiętnień pan Masalski nie potrafił wskazać konkretniejszych źródeł swojej historycznej wiedzy na temat ww. proponowanych upamiętnień. Kierując się maksimum dobrej woli i idąc tropem myślenia pana Masalskiego, dokonaliśmy wstępnej kwerendy archiwalnej pośród zasobu Archiwum IPN, szczególnie pod kątem wspomnianej prowokacji gliwickiej. Okazuje się, że faktycznie (AIPN GK 296/177 t. 4, od str. 113) z końcem sierpnia 1939 r. w pałacu w Sławięcicach stacjonowali oficerowie SS, mający kierować planowanymi przez III Rzeszę, tzw. incydentami granicznymi, jednak nie można owych, zresztą nieudanych akcji dywersyjnych mylić z zupełnie inną, kierowaną oraz wykonaną przez inne niemieckie oddziały, prowokacją gliwicką.

Mając powyższe na uwadze, według naszej opinii uzależnionej od dostępnych w tym momencie informacji, przedmiotowe wydarzenia historyczne, oparte na niepotwierdzonych źródłach historycznych (w szczególności sprawa fotografii przedstawiająca przypuszczalnych Powstańców Śląskich), mogłyby co najwyżej zaistnieć we wskazanym miejscu w formie tablicy turystyczno-informacyjnej, zawierającej rzetelną informację historyczną (konieczność kwerendy i wykazania źródeł stanowiących podstawę merytoryczną). Planowane upamiętnienie, poza brakiem poważnych podstaw merytorycznych (grupa dywersyjna ze Sławięcic nie miała nic wspólnego z akcją w Gliwicach, kierowaną osobiście przez SS-Sturmbannführera Alfreda Naujocksa), mogłoby jedynie sugerować obecność oficerów SS w nieistniejącym dziś, sławięcickim pałacu. Same incydenty graniczne, kreowane przez ową grupę, były w ostatnim momencie odwołane lub nieudane (nie osiągnęły zamierzonego przez Niemcy efektu medialnego w prasie). W rezultacie akcji Niemcy poprzebierani w polskie mundury, zdemolowali swój własny (usytuowany w granicach III Rzeszy) posterunek celny. Wydarzenie ciekawe w kontekście historii lokalnej, natomiast wydaje się niewystarczające jeżeli chodzi o trwałe upamiętnienie w kontekście Września 39’.

Powtarzając gratulacje i podziękowania należne za podejmowanie tak ważnych inicjatyw historycznych i memoratywnych, zawarte już w ww. piśmie z 5 marca 2021 r., pozostajemy otwarci na dalszą współpracę.

Z wyrazami szacunku

[Faint official stamp and signature]

Sprawę prowadzi:
Miroslaw Leśniewski, Delegatura IPN w Opolu

